

Tāthāgar dāmu kkhākalāpsm

Timmale dasayya

1205.

Slno. 440

Slno. 5882

TL

Gr 23: 417

35 m 05

159483

ఓం

తత్త్వార్థము క్రాంతి పము.

ఇది,

శ్రీమహానాథ సచ్చిదానంద స్వరూప సాక్షాత్కార
సద్గురు దత్తాత్రేయ పీఠసంవర్ధిత

పరమపరాచార్య

శ్రీమన్, కప్పానంక పయః పారావార

రాకా నివాసకరుండును సగు

పరమహంసస్వరూపు

తైన

శ్రీమద్వేంకట రాజ యోగీంద్ర

చరణ సేవకుండు

శ్రీమన్ - తిరుమల దాసాఖ్యునిచే

రచియింపబడి,

•••••

చెన్నపట్టణము. చాకలపేటపోస్టు.

సం. ౨౨ కొల్లావారి ఆగ్రహారమునందుండు

పబ్లి - త్యాగరాయ సెట్టిగారి,

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ నికేతన మద్రాసుర శాలయందు

ముద్రింపబడియె.

1905.

పేల ఆణాబు. 2.

శ్రీ సకమల వాచికా,

159483
 వచనము.

భగవద్గీత. ౩. తా. పాశుపత్యతాతకము.	౦-౧-౦
కాకతములు-కీర్తనములు.	౦-౧-౦
కైవల్యమృత యోగానుభవ ప్రకాశిక.	౦-౧-౦
పద్యములు తత్త్వములుగలవు.	౦-౧-౦
అజామిలోపాఖ్యానముహరికథ.	౦-౧-౦
శృంగారశుకవీరికతకథలు.	౦-౧-౦
మార్కండేయ చరిత్రము - శ్రీలపాటి.	౦-౧-౧
పరమేశ్వరశతకము.	౦-౧-౦
ఘాటకశతకము.	౦-౦-౧
దత్తాత్రేయశతకము.	౦-౦-౧
భీమలింగేశ్వరశతకము.	౦-౧-౦
శ్రుతదేవునిచరిత్రము.	౦-౪-౦
కోనాల-వేణుగోపాలశతకము.	౦-౨-౦
భగవద్భజనకీర్తనలు.	౦-౨-౦
భగవన్నామకీర్తనలు.	౦-౨-౦
తారకామృతసారము.	౦-౧-౦
అచలగీతరత్నావళి.	౦-౩-౦
నుహూర్తసంగ్రహము.	౦-౧-౦
శ్రీమన్నారాయణాధ్యాన మంత్రము.	౦-౦-౧
సీతారామాష్టకేయం టీ. తా.	౧-౧-౦
కేదారిశ్వర నామల ప్రతకథ.	౦-౦-౧
పార్వతీశ్వరశతకము.	౦-౦-౧
సచ్చిదానంద రామశతకము.	౦-౦-౧
గామశతకము.	౦-౦-౧
శాంతానందయోగిరామశతకము.	౦-౦-౧
అశ్చర్యకథాతరంగణి.	౦-౧-౦
సకలసువిచారసంగ్రహము.	౦-౧-౦
తత్త్వార్థముక్తాకలాపము.	౦-౨-౦
దశవీరగీత తత్త్వోందార్థములు.	౦-౧-౦
సచ్చిదానందబోధామృతము.	౦-౪-౦
భోజరాజకథలు.	౦-౧-౦

ఇవి మొదలైన సకల గ్రంథములు వలయవారు చెప్పవట్టణము పాఠశాల
లకుఁబయండుండు శ్రీరాజరాజేశ్వరీ నికేతన ముద్రాశిక్షాశాలాధికారి యగు పద్మ
శాస్త్రిగారియసెట్టిగారికిఁ బ్రాసీ తెప్పించుకొనవచ్చును.

౨

తత్త్వార్థము క్రాంతిలాపము.

అను

సుప్రసంగము.

శ్రీమద్వేంకటాచార్యం భజేహం భజేహం.

సకల పుణ్యపురుషులకు తెలియజేయు అభిప్రాయం నేను.

నేనేకాగ్ర చిత్తం డవై యున్న సమయంబున నొకభక్తపరాధీశ
శిఖామణియను పురుషుండు హఠాత్తుగా యేతెంచి పద్మాసనస్థుండైయు
న్న సన్ధించి శ్రీమదద్యాత్మ తత్త్వరహస్య వినోదస్వరూపా=యనినా
నావిధముల వర్ణించి ముకుళిత హస్తుడై నిలువంబడి యుండ అంత నేన
తనిన్నూచి యెందు నిమిత్తమై వర్ణించెదవన్న యని అనుగగ అయ్యో
యేను (శ్లో) ఉత్తమంజ్ఞాన చింతాచ | మధ్యమం శాస్త్ర చింతయ |
అధమం దైవచింతాచ | తీర్థయాత్ర్య ధర్మాధమః || యను ప్రకారంబున
ఉత్తమజ్ఞానం బెరుంగునోచి బహు వత్సరముల నుంచి సాక్షాత్ భగవ
ద్విషయ ములయం దనురాగంబు గలవాడవై యదార్థజ్ఞాన సుసూక్ష్మ
మార్గ మును దెలియ సద్గురు పుంగవుల నాశ్రయించి నిజానందాను భ
వంబు గాంచి జగద్విలక్షణంబగు సాక్షాన్మోక్ష స్వరూపావ లోకనచే
జన్మరహితులమై యుండుదమును అంతరంగ మందెవుడును తదేక తలం
పుగలవాడవై సద్గురు సమూహములకు నానావిధ శిశూప్షలు శ్రద్ధా
భక్తి యుక్తులచే నేనుజేసినటుల యితరులు యెవరును చేసియుండరను
నట్లు ఉపచారముల స్థేయమ సందేహపుంజ హృదయుండవై దివారా
త్రులు సంశయంబు లనేటిబాధలచే నానాశ్రమలం జెందుచున్నాను=
అనగా యోత్స్య పురుషా = నామనవి యేమన్నను, ప్రాచీన సందే

శ్రీతత్వార్థ ముక్తా కలాపము.

కొంబాకటి కలిగి యుండి ఇహపరంబుల నొసంగు కర్మజన్యంబులొ స్రవ
కృందన వనితాది విషయ భోగంబులును మరియు కర్మజన్యంబులొ రం
భాద్యునగ శ్రీనంభోగాది రూపు రూపంబుగా బట్టిన ధర్మార్థ కామ
మోక్షంబులని చెప్పంబుచు చతుర్విధ పురుషార్థంబులు భ్రాంతి సహిత
మా? లేక భ్రాంతిరహితమా? యనుటయు, నిజాన్తోపదేశ జ్ఞానమున
కు మార్గం బెయ్యదియో యను సంశయంబు నాడెందంబున సర్వకాల
సర్వావస్థల యందు గుంచుచుండెను పై నుదహరించిన వెల్లయు నిస్సం
దేహంబుగ నెరుంగుటకు ఈ ప్రశ్నంబు అప్పటప్పటికి అనేక గురువులం
జేరి యడుగుచూ రాత్రింబవళ్లు ఇట్టి జీజ్ఞాసం గలవాడనై సంవరించు
చుంటిని. ఇందున నేనడుగు విషయములం బట్టి.

❧ బుధవరుల ఉదాహరణ ప్రచారము. ❧

(౧) కొందరు శాస్త్రజ్ఞాన పండితులు యనేక ఉదాహరణము
లన్ఱుపించెప్పిరి. (౨) మరికొందరు మానవ్రతులై కరాటసౌజ్ఞలచేతగు
ఉదాహరణములను బూపించెప్పిరి. (౩) కొంతమంది కాయవస్త్ర ధా
రులు వాక్చతుర్య విచారముచే కొన్ని దృష్టాంతములు బూపించెప్పిరి.
(౪) లత్యైర్థజ్ఞాన మరీణులమని పేరొగ్గిన కొందరు అర్థజ్ఞాన బా
హుళ్యముచే భాగవతాది గ్రంథములు చదివి జదివి ముఖస్తముగా త
ద్విషయ దృష్టాంతములు బూపించెప్పిరి. (౫) మరికొందరు యతీశ్వరు
లు, అవధూతలు, సన్యాసులు, యోగీంద్రులుయంచు నామంబుల వహిం
చి నవలతువేదాంత యుక్తులశేతను అపరిమిత సంస్కృతాంధ్ర పలుకు
లచేత ననేక పుపన్యాసములు జేయుచూ వాగ్జ్యంభణ బాహుళ్యముచే
బుహువిధ సాదృశ్యములుబూపి చెప్పిరి. ఈ ప్రకారము నానాతెరంగుల
జెప్పుచుండిన గురువుగవుల వాక్యములు నేనడుగు విషయమునకు వారి
వారికి దోచినటుల జెప్పుచు యొకరు ఉపన్యసించినటుల మరియొకరు
సంబంధములేక పుపన్యసించుచు యుంటూయుండ, యీగురుకులసమూ
హమందు ననేకులు యనేక విధంబుల ప్రవర్తించినను బ్రహ్మ, క్షత్రియ,

శ్రీ త్వాష్ట్ర ముక్తా కలాపము.

వైశ్య, శూద్ర, చుడాశులను వర్ణములును ఇందయు నానాజాతి భేదరే
 బు లెన్నియున్నను యాజాతి భేదంబుల నెంచక సిగ్గువిడిచి యెక్కువకత్తి
 మొగ్గి వారలు శిష్టవట్టి బహువిధ వాక్యముల శ్రవణానందుడనై చక్క
 గా విన్నను సంభావన, అసంభావన విపరీత భావంబులు రిహితపడక
 కేవలము నామనంబు వివిధసంకల్పములను కారవనిలోఁజీర్చి తత్తరప
 దుచుండెను. యిటుల ముందు వెనుక దోచనివానివలె యున్నను పరమ
 వైరాగ్య ధైర్యుండనై మిగుల యధార్థస్థితి తెలియవలయునని దీర్ఘతలం
 పుగల వాడనై “సాధూనాం దగ్ధం పుణ్యం” బను న్యాయంబే పరమ
 సౌఖ్యంబనియెంచి అనేక పుణ్యపురుషుల స్థూచుచు ప్రికాలములయందు
 విడువని భగవద్భావము శేయుచు, శ్లో॥ గామే గామే కుతీరమ్యా ।
 నిర్జరే నిర్జరేజలం ॥ భిక్షాయాం సులభంచాన్నం । విభవైః ప్రయో
 జనం ॥ బను యభిప్రాయంబు స్థిరపరచి సంచరించుచు ఈనెల్లూరు
 మండలమున కేతెంచి బహువిధ శాస్త్రజ్ఞాన పండితులనుచూచి సద్వి
 వయాను గుర్యముగా భాపించుచు తదనంతరము కోటపేటల యం
 దుండు సాధుసజ్జనులన్జూచి నమస్కరించుచు అచ్చటచ్చటగురువులనియు
 గురుపుత్రులనియు నామమలధరించి పూజింప బడినవారై నిట్లు వారు
 వారు ఆర్యులకు ఉపచారములు వ్రేయుచు ఒకరికొకరు భగవత్ ప్రసంగ
 ములు సల్పుచూ యుంటూయుండ అట్టి భక్తసంఘమున తమవార్తయు
 విని తాము విరచించినకృతులు అమృత తుల్యంబులై యొప్పు మృదుమధు
 ర వచన రచన పటుకవిశ్వ ప్రబంధంబులగు,

(౧) సకలసువిచార సంగ్రహమును. (౨) దశవింశతితత్త్వకందా
 ర్థములును. (౩) విచారజ్ఞాన కీర్తనలును. (౪) లిఖితోత్తర రహస్యములు
 యనువీటిసికొందరుపరమభక్తపరాధీశులు చదువుచూగానముజేయుటం
 జూచి విచారిండుకొంచూ అయ్యా! మీసన్నిధికివచ్చిరినియన.

—* ఆచార్యుని వాక్యము. *

అందున్న నేనమియు నెరుగన్ము యా తరంబెడ పడపఅతనినయి

భోయభక్తి విశ్వాసములంగని తెలిసి జెలియని ప్రసంగముల కొన్నిటికి
 ఆ యెటువలెనన్నగువినవోయియిప్పు! నిజగురు శేష్టులైన లెక్కింపక
 క్లంబుగానిదియగు అనర్గళ ప్రవాహ రూపంబైన సంజేహంబుల నివర్తి
 జాయ నాకుతరంబె. యెరిగి యెరుగని యిబ్బందితెల్వి విచారంబెమీదై
 నను మరియు నెవరైనను జేయుచుండురు. అయితేయెట్టివివేక పూర్ణులై
 నను తొలుత గృహస్థాశ్రమమందుండి వేదాంతశాస్త్రములునుతత్సంబం
 ధమగుశ్శృతి, స్మృతి, ఇతిహాస యుక్తగుభవంబులచే నిజగురువులైనత
 త్వజ్ఞులుసకలసంశయ రహితులై లక్ష్యజ్ఞానామృత పానతృప్తులై నూ
 త్క్లిష్టపలుకులవలన ఇహసంబంధ సంజేహములైనను పరమార్థవిషయ
 సంజేహములైనను చక్కని అనుభవజ్ఞాన యుక్తులవలన సాంగముగా
 తగు ఉదాహరణ మూలముల చూపి శిష్యమండలికి క్రమక్రమంబున స
 కలసంశయముల నివర్తి శేసిభవవారధినిదాటించి నిర్భరానంద సముద్ర
 మందీదులాడ గజపిపకృతివ్యయ దోషరహితునింజేయు గురువులే సద్గు
 రువులని యేనునుపుగ్యపురుషుల సహవాసమువలన వినంబడి యుండు
 టమేగాక ప్రాచీనమందు తత్త్వార్థవేత్తలయిన అచల పరిపూర్ణులు విర
 చించిన సంస్కృతాంధ్ర మహాద్వాక్యములనెల్లయు సకలజనోపకారా
 ర్థముగ మర్కజ్ఞానంబుల స్పష్టమగునటుల గ్రంథాంతరేణ నూచింప జే
 సీయుండ గంటిని, మరియు యెవ్వధంబనిన.

శ్లో॥ స్వానుభూతి రసావేశా దృశ్యశబ్దా ఉపేక్షతః।

నిర్వికల్ప సమాధిశ్చ నివాతస్థితదీపవత్॥

అనున్యాయంబున తన్మయ త్వస్థితియను స్వానుభవ రసానందస
 ముద్రమందు మునుగుటవలన దృశ్యములును శబ్దములునులేనిదై గాలిలేని
 దీపము వలెయుండు స్థితి యొద్దియో (యదీయ) నిర్వికల్ప సమాధియ
 నబడు. ఇట్టియొకతెగని అభేదానంద స్థితిని మున్నులు సవర్ణులుసర్వకాల
 సర్వావస్థలయందు విడువక యెల్లప్పుడు పొందుచు యీడ్ముల, మూత్కు
 కారణ, మహాకారణ, కైవల్య శరీరతటబలను పంప జేహంబుల సవ్యము

శ్రీతత్త్వార్థముక్తాకలాపము.

గా విచారించి విచారజ్ఞాన భరితులై ఉన్నని మనోస్థనిస్థితి గలుగునట్టి సుమాన్య రహస్య క్రమంబులు చక్కగా మిక్కిలి దెలసి అనగా బ్రహ్మ విద, బ్రహ్మవిద్యర, బ్రహ్మవిద్యరీయ, బ్రహ్మవిద్యరీప్టులను మత్స్వరూప తత్త్వప్రకారంబులు గనుంగొని మైచెప్పిన క్లాకానుభవరీతిని నిర్వికల్పన మాధి నిష్ఠులుబొంది సమస్త పిషయంబుల విచారించి నట్టి విచారాంతము ను జగ జ్ఞీవేశ్వర ప్రపంచమును మరచి సర్వసంగ పరత్యాగులై విహరించు పరమభాగవతి గురువ శ్మ్యాలను సర్వపాపవిముక్తులనంబడు ఇష్టి ధంబున పిండపదరూప రూపాపదేశజ్ఞప్తి కలామాన్యలు. తమ శిష్యబృందములకు బద్ధమఃష్టి ప్రకటముష్టి భావంబుల దెలిపి నిర్మలమైన మానసము చే నిర్మలంబుగ బోధించు గురువులే సద్గురువులుగాని తక్కిన కర్మా సక్తాభి మానంబులచే గాతతర వేషభావల వలన కానువీసములకు కర్మములు వడికట్టుచాధ గురువులకు జీవన్ముక్తి యెట్లు ఘటించును. మరియు తమతమ అంతరంగమున యదార్థమగు స్వానుభవసిద్ధి గలుగకయున్ను, తమ శిష్య సమాహములకు సంశయరహిత మొనర్చి పావనులజాయ నందువలనను, గలుగునట్టి దోషంబేమని వర్ణింపుదును అనగా తాముజెడి యితరులను జెరుపదలంచి “పుట్టికెక్కనమ్మ స్వర్గానికేమి యెక్కనేర్చు” యను సామితే చందమున వర్తించుచు మిగుల ఊర్జితశరీరంబులమత్తతచే జగులకెల్లరకు కొన్నిరాక్షస మహిమలు బూవుచు పిదప “ఇతోభ్రష్టః తతోభ్రష్టః” యనున్యాయ ప్రకారంబున ఇటు ఇహమనకు గాక అటు పరమునకు గాక ఉభయ భ్రష్టత్వము సంభవించిన అల్పవిద్యాదురంధరగురువులకునులంతటినారే వర్ణింపరుగాని విచారజ్ఞాన భరితులు భ్రమింపరు మరిమరి వర్ణింపరు. ఇవి ఇట్లుండుటయున్నాక యిప్పుడు జరుగు ధూతభవిష్య ద్వర్తమాన కాలంబులలో ఈమహీమండలమున అనేకులు నానా నామంబులు ధరించి వర్తించుచూ బహురీతుల అభిప్రాయములం జెంది నిశ్చయంబైన నిర్ణయంబెరుగక “గాజు” అగుకొక కలవరకడురీతి, అక్కరి ఫలకులవలన దిక్కుదోచక జింహ

శ్రీరత్నావర్ణ ముక్తాకలాపము.

అపటలచే ప్రద్రవోపేతములైన భోజన భాజనాదులగు విషయ రసంబులను శాశ్వతంబులని దలంచి శరీరముల బహుమెరువుతో మత్తతలెంచి ప్రవర్తించు అశ్వవర్ణముల కెల్లరకు దీర్ఘతరమైన యొకానొక నిశ్చయంబు వారివారి డండంబుల న్గలిగియుండును యెటువలెనన్నను.

అశ్వవర్ణముల అభిప్రాయంబులు.

చాలకా విషము, మరియు ఈ ప్రపంచంబునందు (వేదాంతంబున) జనుల కనేకులకు విపరీత సుఖయంబులం గలిగించు నటుల సందేహించుటయుం గాక అశ్వవర్ణములైన భయము మును తద్విషయముల చక్కగా అనుష్ఠించుటకు దరిద్రాపు దేవునిందున నానాకష్టతరంబైన దరిద్రదుఖంబులు యనుభవించుచును కొందరు మందప్రజ్ఞులు దలంచెదరు.

అటువలె వేదాంత విషయముల సంశోషముతో కొంతవరకు సాదించినవారు బహుమంది పైవారి అభిప్రాయముల చూపుచు మిక్కిలి భయభ్రాంతులై సందేహపరులై యున్నారు. కారణంబేమన, బ్రహ్మత్వము తమకు సిద్ధించుటయందు ప్రతిపాదించు విషయమై సాంగోపాంగముగ పరమార్థ చరమార్థ భావార్థంబులగు భక్తిచైరాగ్య జ్ఞానబోధోపరతి తాత్పర్యంబుల విచారించుచు గాగా ఇహపరంబులలో కోరంబగిన వస్తువులు లేక అచలానుభవంబు వలన భగవదైక్యస్థితి గలుగుచున్నది. అనగా, సర్వేంద్రియ శూన్యత్వముగల జననమరణాద్యవస్త్రులైక ఇహపరభేదదృష్టి గాస్థించక సకల సవరావరంబెల్ల అచలపరిపూర్ణమయమై బోపింపు. ఇందుచే మరిమరి ఈమానుష జన్మంబులే యెత్తుచుండినట్లయిన యిహలోకంబున సమస్తవిషయ రసంబులం గోరుచుజీహవాపల్యంబువలన గుంహ్యచాపల్యంబులన్నరిగి వనితానందన చందనాది విషయ వ్యామోహంబులగు నిత్యసుఖంబుల యనుభవించవచ్చునని యిటుల శుకపీఠ ప్రసంగములును సకల విషయానుభవంబు లనుభవించుటకు లేక ఒక జన్మంబువనే భగవదైక్యంబుగు జన్మరహితమార్గం బెరింగి నట్లయిన శూన్యగతి గలిగి ఇహలోకంబున కర్తృత్వ భోక్తృత్వాదులు లేక రస

శ్రీశర్వాంగ ముక్తాకలాపము.

వగ్గయులు భుజించి తృప్తిబొందుటకు ఏలులేకుండునని, ఇటువంటి సో నావిధ తలంపులవలన వికలంబై సకల భయభ్రాంతి వలన గలుగుకొండ టి వపలగురు సమూహముల అభిప్రాయంబు లిట్లుండును. ఇదియునుం గాక మరియు దట్ట బైన దానికి వేషంబుల ధరించు అనేక ప్రకారంబు ల తమతమ డెండంబున నానా తెరంగుల అపరిమిత నిశ్చయంబులం గలి గియుండురు. వెండి యు మహనీయ తన్వరులకు జగ్జ్ఞాంతర పుష్కలంజ పరిపాకంబువలన జ్ఞానోత్పత్తి గలుగు తారాభ్యుమనుంచి క్రమక్రమం బున నిర్గుణయోగాంగముల అభ్యసించుచు తత్త్వార్థమందెన్ని సుసూత్ర ములున్నో యన్నియును సాంగముగ గ్రహించి సాక్షాత్ అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మంబే తానను నిశ్చయంబు గలుగువరకు కర్మయోగం చాచరించుచు పిదప సకలాను భవవిషయ సమూహములన్నియు నొ క్కపెట్టిరాకరించి బ్రహ్మవిద్యరిష్టస్థితి యెట్టిదియో దానిని చక్కగా విశ్లేషించి విచారించి దెట్టుపుట్టలయందును కొండగుహ గుహాంతరముల యందును నిర్భయండై నిరపేక్షండై నిమగ్నంకుండై దూషణ భూషణ తిరస్కారముల మీరి “జీవత్త్యక్త దేహస్థితిః” ప్రవర్తించు పురు షోత్తముండు ధరణిక్ ఒకానొక డుండునేగాని తరుచుగానుండరు. ఇ ట్టిపుణ్య పురుషునికి అట్టితన్మయతస్థితి గలుగక పూర్వము గృహస్తాశ్ర మమందు ప్రవర్తించి లోకాను గుణ్యముగా నుండునపుడు వేదశాస్త్ర పురాణశ్రుతి స్మృతి ఇతిహాస సకలతత్వార్థముల వివరించుచు అనగా, భక్తోత్తమా వినుము.

శిష్యబృంద లక్షణము.

శ్లో॥ గురవో యత్రపూజ్యంతి । యోగీనాం తత్రపూజ్యతా ।

శ్రేయాంసి బహువిఘ్నాని । శిష్యకాగ్రత జాగ్రతః ॥

యను న్యాయంబెరింగి యాప్య పురుషులు కర్మక్షాన విచార ములంజేయుచు వాటివాటి శుభాశుభ లక్షణంబుల సమయోచితంబుగ సకలజనులకు జైలుపు సమయరిభుతను ముముక్షువులు గనుంగొని బహు

వీనయ భయభక్తింగలిగి ముకుళితహస్తులై వానిశైల దివిగాజేరి శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున చతుర్విధ శిశూపలక శని నిత్యకష్ట స్వూర నిండాన్వదంబులకోర్చి సకల సంకల్పముల నివర్తిశేసుకుని యదార్థవిషయ మందీపలాదక, విధమునెరుగని మందప్రజ్ఞులు కొందరు భక్తిజ్ఞానక్రియా నాచాస్యకులు తత్త్వజ్ఞులహృదయరంజితంబౌ బ్రహ్మవిద్యా విదానాను భవరహస్యంబుల మైచిప్పిన ప్రకారంబు చక్కగా ఆశ్రయించి గ్రహించుటను బాల్చుమాలి,

ఉ॥ గురుతుగనాల్గు పాదములు కొమ్ములుతుండము ఘోంకృతంబునూ
కిరువురికి న్నమంబై మరియెక్కువపక్ష యుగంబు నేను భే
చరుడను తాను భూదరును సాటియెనాకని దోమమీరిని
స్థురమునుబల్కినట్లు గ బుధుస్వరిహాసము చేతుర ల్పులుక॥

యను తాత్పర్యంబు వలె ఆయొక్క అనుగుణ్య ప్రవర్తకల నానావిధ వర్తమాన భేదంబుల ఆక్షేపించుచు పరమశుంభలై శుష్కత ర్గి వేదాంత వాదంబులం జేయుచు వారు హెచ్చయగుటయెట్లు మన ముసిచులమగుటయెట్లుయనునానాకల్మషఅభిప్రాయంబులచేదీక్షలుబెంచి గుద్రాక్షమాలలు కంఠమునవేసి మరెకొన్నిచేటూవి గిరిగిరిద్రిప్పుడుభూతియు కుంకుమరేఖయు కాషాయవస్త్ర దండకమండలములయు తోదాబు యిట్టి దట్టంబైన డాంబిక వేషములధరించి యింతకుమించిన సౌఖ్యుబిష్ణు యితరమార్గంబేమియు లేదను దీర్ఘతలంపుచే యిట్లు వకరి బాచియొకరు తమతమ పాదముల తామే నమస్కరించుచు “తొండము దిగి పూరిల్లియాయె” ననుసామెత ప్రకారంబున వాక్చాతుర్య పటాటోన ప్రభావములచే పొట్టుపడుచున్నారు. మరిన్ని యధార్థులవద్ద కేతెంచి తమతమ హృదయగతమగు వివిధసంకయముల నివర్తిశేసికొనుటకు వస్తుజ్ఞున విచారములేక అభిమానంబులవలన మనమున్ను యధార్థులనుండించుకున్నట్లైన ఇతరులచే పూజింప బహ్యదుషను అజ్ఞాన

శ్రీశత్రుర్థ ముక్తా కలాపము.

తలంపుచే కల్లాగ్నిపడు గురువులని ప్రసిద్ధి జేందిన నిడుగకు పులగుజ్జా నకూన్యులకు ఏవిధముచే నిత్యము క్తి ఘటించునని దలంతును. అట్టివారిని కొనియాడుటకు నాకశశక్త్యమయి యుండుటయే గాక మున్నె ఘట్టము యీభూమి జరించు గురువుల సమాహమందు “అపిద్ధమనిచ్చి శే నిజముశెప్పువాని గుద్దలోగూటము గొట్టివట్లుంక వలెనను” సామీత చందమున కోలోమున బోగగురువులు యెవరైనచిన్ని బాగుగురువులు యెవరైనచిన్ని దెలియక సమత్వంబై యుండుట వలన యింటింటికి యే కగురువు వైనించున వేదాంతం తర్గతంచొ బ్రహ్మవిద్యాను సంధాన అనునన గాజురూగాను భవమునకు, అల్ప విద్యార్థులచేతను, కర్తా సక్తాని మానులచేతను, కేవలము మందప్రజ్ఞులచేతను దూష్యులై యు న్నట్లున్నది. ఇదియునుంగాక నేను యీభూమి సంచించి ఆర్యసంఘముల నేర్చుముచే అచ్చటచ్చట కొందరి నడవడికలుబాచి గురు, బుధ, భూసుర సమాహ తారతమ్యంబులయందు నాయనుభవముకొలిపి న కల విద్యార్థులకును, ఇతర పూవుపురుషులకును, చక్కగా తేటతెల్లముగ దెలియఁజేయుల శాస్త్రోక్త ప్రకారంబుగ అష్టవిధ గురులకొంబులనువారివారి విధిపాఠ్యంబుల మిగుల విచారించి శెప్పెదను.

—* ఆచార్యవరుల అకలోకనము. *

పురుషోత్తమా! ఆకర్ణింపవలయును. యెటువలె ననుగా,

(౧) బోధక (౨) వేదక (౩) నిషిద్ధక (౪) కామక (౫) సూచక (౬) వాచక (౭) కారణ (౮) విహితమని యోమిది ప్రకారంబుల గురువులు గలరు. అందు,

౧. షడ్మాస్త్రముల యందుండు శబ్దార్థముల బోధించు నాతడు బోధక గురువు.

౨. వేదవాక్యముల తాత్పర్యమును చక్కగాదెలిపి భక్త్యసంధానము రూపించునాతడు వేదకగురువు.

౩. యజ్ఞదానా ద్యష్టకర్మంబులచే విహితములైన భోగంబులు

శ్రీతత్వార్థ ముక్తా కలాపము.

వచ్చునని బోధించునాతడు నిషిద్ధక గురువు.

౪. పుణ్యకర్మ పాపకర్మ మితకర్మంబును క్రివిధకర్మములచేయిచూపర లోకసౌఖ్యా సౌఖ్యంబులు వచ్చునని దెలుపు నాతడు కామకగురువు.

౫. సకలానుభవము నెరిగి వివేక ముఖముచే శాంతశమదమాది సంపద్గుణముల గల్పించునాతడు సూచకగురువు.

౬. సమస్త విషయములయందు విరక్తి గలిగించి తదాత్మాను రాగప్రబంబు గల్పించునాతడు వాచకగురువు.

౭. జీవేశ్వరైక్యజ్ఞానము దృఢముగా కలుగ బోధించు నాతడు కారకగురువు.

౮. నానావిధ సంకయంబుల నివర్తిశేసి నిత్యము క్తి గల్గునట్లుపడే శించు నాతడు విహితగురువు.

ఇవిధంబున ప్రవర్తించుట యుం గాక మరియు వినుము ఓయి భక్తవత్సలా!

—* గురుజనంబుల మతభేద కల్పనలు. *

అనేకవిధంబులైన మతంబుల నవలంబించి “సంస్కరణవిరోధంచ ఆసత్యం జనరంజకం” యను న్యాయ ప్రకారంబున అసత్యము, అకృత్యము, అన్యాయము, యీ మొదలుగాగలవి లోకంబుననుండు జనులకు మిగులరుచికరంబుగా యుండుటబట్టి మతగురువు లనేకులనానా తేరంగుల బోధించుచు సంచరించుదురు. వేదయు మైశిష్యుల పద్ధతుల ప్రకారంబయినను నొక్కొక్క పద్ధతయందు నిర్ధారణయించి ప్రవర్తించునట్లులయిన ఉత్తములని జెప్పనగును. ఆలాగైనను యుంచక తాము వర్తించు మార్గములయందు అది అంత్యములు దెలియక “రాజుమెచ్చినదెరంభ తాను మునిగినదె గంగ” యన్నట్లు యెటుండోచక తమకు తామేనానా మతముల గల్పించి తమ కనుగుణ్య ప్రవర్తకులగు శిష్యునమూహంబులకు ఉపదేశించుచు “కొపినసం తక్షణార్థం అయింపటాటోపం” ఆ

శ్రీశాస్త్ర ముక్తా కలాపము.

ను వాక్యంబు పలుకు విధంబున భిన్నాభి ప్రాయంబులచే సంజేహ నడిగి
తొలై వారిలక్షణ పీఠము శ్రేష్ఠులమందు వివిధ మతభేదంబులవలన మా
శివమతం బెక్కువయందు కొందరెన్నడు మరియు మావిష్టమతం బె
క్కువ యందు కొందరెన్నడు యిటుల అనేక జనసమూహంబులం శే
రి ఒకరికి నొకరు పరిపరి విధంబులయిన భేదవాదంబులున్నేసి ఇహపరము
లకు దూరులై సర్వసమ్మత మార్గంబెరుంగక, అనగా -

శ్లో॥ శివాయ నిష్ఠురూపాయ శివరూపాయ నిష్ఠు వే॥

శివస్య హృదయం నిష్ఠః | నిష్ఠోశ్చ హృదయంగవః

యదాశివ మయోనిష్ఠ | స్వర్వనిష్ఠమయోనివః॥

అను శ్లోకానుభవ రీతిని పరమ యోగీంద్రులందరు యెందును
ద్వందభేదంబెంచక జగదాది సర్వప్రపంచంబెల్ల వ్యాపించి భగవంతుం
డు పరిపూర్ణుడై ములుగుచ్చ సందులేక నిండి నిబిడికృతంబై యెచ్చట
స్పరిణమించి ప్రకృతిద్వయదోషరహితుడై “ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ”
మను శ్రుతివచనప్రకారంబున తనకు రెండవవస్తువులేక ఒక్కండైనకలభు
వనందెల్ల ప్రకాశింపజేసి ప్రకాశించుచున్నటుల నిరంతరము తమయో
గానుభవ దృష్టిగాంచి శ్రుతి, స్మృతి, యతిహాసపూర్వకంబుగ అఖిల
జనులకు స్పష్టంబుగ తెలియఁజేయు నొక్క వక్కాణించియుండ కొంద
రు అట్టినిగ్గులంబయిన బ్రహ్మనిద్యానోదాను భవంబగు సుసూక్ష్మమా
ర్గంబెరుంగక రాత్రింబుళ్లు,

క॥ దేవతలు సిద్ధసాధులు | వావిరితలవోసి సాధు వాదంబులచే

ఆవివర మెరుగకనుత | ద్భావంబున జననమరణ బాధలడంగక॥

అనుపద్య వివరంబుగ గురువులమని గురువులకు గురువులే విత
ర్కించుకొనుచు అనాదిబాధితంబగు మనోసంశయంబు లుడుగక మేము
సర్వోత్తమంబగు పరిపూర్ణతత్వం బేయగుదుమని అచ్చటచ్చటకొన్ని వే
దాంతయుక్తులను సంగ్రహించి ప్రసంగించుచు భ్రమికులై జీవించుచు
నొద్దు.

|| —|| మనోరథములను గానములు. || —||

ఓ ము ధీమతీ ! వినుచు యెటువంటివాడైనను వత్సలమిష్టి వి
వ్యంకితలొకరియొక్క ప్రసూని ననుగ్రహించక యున్నచు అప్పుడి
కి యెక్కువ నైనదియు విలసిల్లెదగు యేయొక్క జన్మసీత త
రుణోపాయంబెరుగ యాశీషగలకీ త్రమపనజంఘ మొదట “సాధన
చతుష్టయ సంపత్తి సమతరం అభిసంఘాగ్ధాధి కానిశ్వాల్ అధాలో
బ్రహ్మజ్ఞానం” యను శ్రుతివచనం. ఇది మహావిప్లవాసాధన యు
క్తుండై సంగతరమును తత్వసాసంగియు శాస్త్రముపదిపాడినక్రవం
బున సకలేంద్రియ తత్వనికేతియలగు మిగిలినవిచరించు విచారిచ
ను, సకల ధువనా కారంబై డియు జీవేశ్వరైస్సంబు గలుగలేయుటకు
ముఖ్యకారణంబైందియు అగుయనే యుంద్రియ సమూహంబులకు అధి
ష్ఠానంబైన మానసేంద్రియము యొక్క గోష్ఠ మనోతత్వంబై శేషించుచు
న్నది. యిట్టిమానసమె యనేక తారతమ్యంబులంబుట్టి మానవరూపం
బులుగను, మహానీరురూపంబులుగను, మంజుమలీచరూపంబులుగను, మత
గురు రూపంబులుగను ఇటుల మితిమీరిలే రూపంబులుజేయు సామ
ర్థ్యంబు గలవగు చున్నది. యెటువలె నన్నెచు,

|| మనసయం సంసార మాయానికామమ్

మనసయాలోకి చుహిమమ్

మనసయా సాపంబు మనస ను పుష్టింబు

మనసయాలోభాది మర్కరము

మనసయాదేవలు మనసయా దురకలు

మనసయా సుఖమంఖి ఎలిమములు

మనసయాస్త్రీలును మనసయా పురుషులు

మనసయా యఖిలాశ్ర మంబులెల్ల||

|| మనసు గాకున్న దొక తైన మాయలేదు |

మాయ గాకున్న దొక తైన మనసులేదు |

శ్రీతత్త్వార్థ మక్తా కలాపము. గుర్ర

అఖిలజగము మనోమాచల లగుటకలసి

బ్రతుకనేర్చిన వారలు బ్రహ్మపదులు॥

అనియున్నది కాఁజిట్టిఅఖిలమునకు హేతురూపంబైన మహామయము

యెట్టివిద్యా ప్రావీణ్యమైనను మనోమర్మంబుల విచారించి తత్త్వముం
ప్రకాశమానంబైన పరమ తత్త్వమందు ఐకమత్యము చేయవలెను. ఇట్లు
సద్గురూప దేశంబు వలన సుసూత్ర క్రమంబులెరింగి ఆయొక్క ప్రత్య
క్షస్వాభావమును ననుమము యొకమత్యముచేయు వాడెవ్వంబైననువా
డే సాక్షాత్పరిపూర్ణ బ్రహ్మంబగును వాడే గురోద్గురువని శిష్యునొప్పు
బురియు వాడే జనన మగతావ్యవస్థలులేని జన్మరహితంబు ఇటువలెనా
క తన్ను తానెరుగని మార్గంబు లనేకంబులుగ్రహించి మనంబుండును
రవు యెరుంగక మేముస్వాముక రోసిన సన్యాసులమని నానా నాకము
బుల వహించి ప్రవర్తించినను పైశిష్యుల యనుభవార్థ ప్రకారంబులూ
ద్ధించుట దుష్కభంబు వెండియు బ్రహ్మజ్ఞాన ధుకందర వర్ణింపగ
దనియు జన్మరహితంబునుగా నేకదని (వేదాంతడిండిమ) వేదాంత
శాస్త్రము ఘోషించుటయుం గాక నావిధ మెరింగిన బ్రహ్మవేత్తలుబ
లుకుదురు. మరియు నెటువలెనని-

శీ॥ వేదశాస్త్రంబులు వివరించి బురులనే జరివింపవచ్చుతా
జరువవచ్చు । యజ్ఞదాన తపంబు లధికారిజనముచే శేయింపవచ్చు
తాశేయవచ్చు । యిలలోనగల తీర్థములకేగ సన్మలహరింపవచ్చుతా
బోవవచ్చు । అష్టాంగ యోగవిద్యల నార్యులకు నుపదేశింపవచ్చునా
ధింపవచ్చు ॥ తే॥ గాని యెవ్వరికైన విజ్ఞానయోగ । గతిని దేహేంద్రి
యములరి కిట్టిచునము । నాగియంత ద్దుఖముశేసి యనవరతము । సిక్ష్మ
లనమాధి సిష్ట చే నిలుపరాదు॥

అను పద్యాను భవరీతిని యెటువంటి ఘనంబైనను ఆత్మానాత్మ
విచారముచే నవ్యముగా విచారించిన పిదప సమస్త ప్రపంచములకును
అతీతంబైన పారమార్థిక మార్గమునకు మహామనంబె కారణంబగుట

గతి: శ్రీశత్రుర్థ ముక్త కలావము.

వలన జ్ఞాన విచారాంతమున మిగులుచున్నది. ఈమహా మహిమగలమనదేదిట టూటకంబులైన టకుగ, టమాయి, గజరత్న, గోకర్ణ, యింద్రజాల, షుకేంద్రజాల మహాత్వంబు లెన్ని చేసినను వాటివాటి పరాక్రమములు యెందుకు పనికిరాక ధూమయముపై పోవును. కాళ్ళన తన్నజ్ఞులు ప్రథమంబున మనంబుండు దరిదాపు నెరింగి స్వవశము చేసుకున్నయెడల నిష్పన్నుముగ స్వీకల్ప సమాధిని పొందవచ్చును గాన (జ్ఞాన స్థూపా)నకల భువంబుకెల్ల ఘట్టిమ, దెంప, ద్రుంప, అరుగ్రహింప మూలకారణంబగు విశాలమైన మనంబుండు ఉనికియును, స్వరూపంబును, స్వధీనంబగుటకై సుసూత్రంబును, ఇట్లు గురువుంగవులు మునయుగా విచారించు కర్తవ్యంబున్నది కావున విచారించెదము.

వ: —* మానసప్రభావము. ౪—

శ్రీ ఓయితత్వసిద్ధోపాసకా! ఇశ్వరమందుచంచలత్వంబుడిగి అకర్ణింపుము శిష్య యనునది ఇంద్రియ సమూహంబుల కెల్ల ఇదియొక మనోతత్వమనంబడు. ఈ అద్భుతం బయిన మానసమె జగదాది సర్వ ప్రపంచమునకు మూలకారణంబగు అంకురము ఇదియే శ్రీ - పురుష - నపుంసక భేదప్రపంచంకెల్ల గల్పించి అగోచరంబై యున్నయది. ఇట్టి యద్భుతంబగు మనమును నాకు తగు యనుభవముకొలది కొంచెము నిరూపించెద ఈమనస్సు యనునట్టి వస్తువు ప్రణవాంగమున, అనగా బిందుమండలాంతర్భూతమై యుండి స్థూలకుండలియందు ప్రవేశించిన హేంద్రియసమూహంబుల పేరేపిండుకట్టి ఇంద్రియాది విషయముల యున్ను, ఇంద్రియాధిష్టానుల యున్ను, జాగ్రతనొందజేసి సకలేంద్రియముల సకలవ్యాపారముల విజృంభింపం చేయుచు మరియు బాహ్యప్రపంచ మందుండెడిచేతనా చేతనములగు సమస్త జీవసంఘాత భేదలంగూడి మిగులనాపేక్షచేకోరంగిన విషయ రసములయందును, అటుకోరందగని విషయరసములన్నియును కారణములులేకనే కార్యములం గల్పించుచు కేవలము మత్తుగాని బాహ్యంతర ప్రపంచవికార ద్వంద్వగుణంబులలో తన్నతము

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశము.

దిష్టమముజెందుచు భిక్షాభిక్ష సంకయలులైన నున్నచోను
మ జుటభాగింతులచే, అనగా,

క్ర॥ భ్రమీనాహం భ్రమస్వంచ భ్రమేనో పానక్రమనః॥

భృషీ శక్త్యుర భావశ్చ, భృగూనూల ము... ౧౦౦

యనునబలు సహస్రము భగవంసహస్రమై చంచలస్వ మానసమగుచు యుండునుబట్టి అంతఃసత్యము పరిభ్రమించుచు నేత్రగోచరంబౌ జగజ్జీవేశ్వర భువనంబులెల్ల మిమరి నాశ్వనంబు మించుచు (గాధారగ్యంబున చరించు అమృతమంచున) ఈశ్వరీశ్వరు వికార విషయ రసంబులను మరీ ప్రసృంహన పరిణాది విషయభోగా సక్తమై పొంగుచు సోలుచు నీకాకులమును చక్కదోచక యేకాగ్నియై అగోచియగును. సంస్కృతి చక్రంబునజీర్ణ - బెరిగుచు గట్టులపైగ జిల్లానాంధ్ర కాక కూలంబు నయనిగి తనకు విప్రీణంచ స్థానిత విమృత్తి పదపాశ్రయి విజృంభణ జేపూజైవల్య సూక్ష్మహాస్యమును గానకన్య గుంప, పాపజ్యోతిశబుగంబులకు గట్టుపడి వికలకలుషభాగిని సహింసయై స్వస్థిమైనై శుద్ధస్థి గమనకుమలిసంబు జేరిన యాపలావల్య సౌందర్యాతిశయమును విజృంభణ గాన్తింపవో యటువలె) పై జెప్పినప్రకారంబున సిగ్గులుబగుననంబునకునూ విద్యంబగు సంకల్పవికల్ప కలుషభాగ్నితనే మదోన్ముత్తనితమై భగవంసితనకుతానే జీవస్వరూప వేషధారియై, వనచర, భేదర, భూదంబులగు అనంత జన్మంబులు మరిమరి యెత్తుచు సుఖ యుఖంబులను పదాస్థముల ననుభవించుచు సర్వదాదుఃఖాకాంతడై కాలక్రమంబున ధీజించు ఘటాకార వికృతి మాయాకబలిత మహామహిమగలమానసమనంబు.

ఓట్టి జగదాకారంబైన మనస్సువుండు జీవితీ నేష్యమన్నానుగ్రా
 హ్యతగలవాడవై యేకమనస్సుగా వినవోయినుజనశత్రుమా! గ్రూలనూ
 ప.బుగాకనూత్మనావంబువ ప్రత్యక్షస్థాంబుగు అశ్మజ్యోతిఃకాంబునలం
 గరూపమైపిండాండాంతర్గతంబై అతిసూక్ష్మంబై యుండును ఈమనంబె
 (౧) ప్రగవాంగమనియు. (౨) సర్వకుండలియనియు. (౩) చిదాభాస

శ్రీశత్రుర్థము (౪) చిదుమండలమనియు (౫) పిండాండమనియు జెప్పుదురు. ఇకను యీమానసేంద్రియమునకు ఆయా హేతువులంబట్టి నానా నా మధేయంబులుగలిగినవి మరియును ఈ గాన్పించుబ్రహ్మాండాకారమైనపంచభూతాత్మిక మహీమండలంబెల్ల కనుమూసి వైరచింతలో విహరించి అంతయు తీణంబున మరపించునట్టి సావర్థ్యంబుగలదియై అతివేగంబైన పిడుగువంటి యీమానమును స్వాధీనము చేసుకొనుటకై బహునామంబులు వహించిన అల్పవిద్యా దురంధరులగు కల్లగురువులు వివిధోపాయ యుక్తులెన్నిపన్నినను యీమానసంబను (బెబ్బలి) తమకు వశపడుట దుస్తరము కొందరు పెద్దలు అనురవిద్యలు యభ్యసించి మానవులకు నానా మహిమలన్జూపి బెదరువట్టించి శాశ్వతకీర్తి నొందినను నిందుహృద్గతంబు నవారివారి క శ్యాట్లువారివారియంతరంగమున వారివారికే యెరుకగాని యితర జనులకెల్ల సద్గురువులే ఇవి కట్లుండ వెండియు విహీకాముష్మిక భోగంబు లనుభవించుటకు బహుచిత్రములుంగల కారణంబులునునిమోగ గణములును లిప్తకాలమాత్రంబున కల్పితాక్షపిత సావర్థ్యంబులు యీమానోతత్వమునకు గలిగియుండుటచే నకిల స్వప్తి స్థితి సంహార తిరోధాన అనుగ్రహ కర్తయగుననియు ముఖ్య హేతుస్వరూపమానసమని లక్ష్యార్థ జ్ఞాన భువీణలౌ నజగురువులగు బ్రహ్మవిద్యా భురంధరవ ర్ణాబుదేశి తదీయా సరోత్పన్నయం ప్రకాశమానా ఖండిజ్యోతినింగాంచి నమృహమ నంబువరిముంటిపట్టు సూక్ష్మరంధ్రంబులవ మత్తముగలుగునటులచేసిన అవలంబున నవలంబగు కావున కడులనుసౌ జ్ఞరహస్యంబుల దెలిసినపిదప ఆశ్చర్యకర ఆత్మనాత్మ విచారజనిత జ్ఞానానుభవంబులచే నావసరభవసిద్ధి యెల్లప్పుడు యీమానసంబనుపురుషునికి కలుగుటయేగాక పరమ పురుషశ్వమును జనించుచున్నది అనగా (ఉప్పు యుదకమునగలిసియుదక మైనటుల) మనస్సు బ్రహ్మమునుసోకి బ్రహ్మమై పరిణమించును. వెండియు.

శ్లో॥ స్వయమంత ర్భూమిర్వ్యాప్య భాసయన్మఖిలంజగత్ ।

బ్రహ్మ ప్రకాశ తేవహి । ప్రతస్తాయనండివత్ ॥

శ్రీ శతావధాన ముక్తా కలాపము.

అనిచెప్పినవిధంబున యినుపముద్దరు అగ్నిచే గాల్చగా భీషణవెలుపల అగ్నినుయముగా యెటుల ప్రకాశించునో అటుగతే సమస్తప్రపంచములలోన వెలుపలసిండ్రి ప్రకాశించు పరబ్రహ్మమునందు మనోతత్త్వము వ్యాపించి బ్రహ్మతత్త్వమై ప్రకాశించును (దీనినే జీవేశ్వరైశ్వర్యమందురు) కావున ఆ అచ్ఛత మనముయొక్క చలాచలత్వ బలాబల పరాక్రమము తెల్లయుం తదేకావలోక యంతర్ముఖులైన యధార్థజ్ఞానులు సంస్కృతాంధ్ర పదములచే తమతమ శిష్యబృందములకు మనోమగ్నంబుల విపులముగా తెలిపి సకలభయభ్రాంతుల రహితపరచి అనల పరిపూర్ణులగుటకు యునేక ఉదాహరణములు బాపి చక్కగా డలయ ఉపవ్యసించి శెప్పదురు.

—* నిజాచార్యోప దేశలక్షణము. *— .

ఓముముక్షుపూ! వినుము అహాపరిశుద్ధ చంద్రప్రకాశం బగునట్టి దియు రుద్రాండమునకు అగ్రభాగంబున యున్నట్టి మాయా మయమగు (మనమును) తమస్వాధీనంబగుటకై దివ్యతరంబగు నొక నిదర్శనసాధనముగలదు. ఎవ్విధంబన, అచలపరిపూర్ణ ధురీణులగు అనిమిషులచేం తశేరి తమనిజస్వరూపంబెరుంగ కోరిన పురుషోత్తమండు మున్నుగా గురువుంగవులు శెప్పనట్టి నవవిధభక్తి క్రమంబు లాచరించి అనగా,

శ్లో॥ శ్రవణం కీర్తనంవిష్టో । స్మరణం పాదసేవనం

అర్చనం వందనం దాస్యం । సఖ్యమాత్మ నివేదనం॥

అనుశాస్త్రోక్త ప్రకారంబుగ భగవద్విషయమును సాకారధ్యేనంబొనర్చి తదేక నిష్ఠాగరిష్ఠు డగుచు అతితీవ్ర పరిపాక జ్ఞానవంతుడై తదీయగురుకులవాసమువదలక బహువిధకుశ్రావలం చేయుచుండయప్పుడు ఆశ్రితజననక్షకుండు నిరాకారభావంబులయూను తదనంతరము క్రమక్రమంబున తనయందే నిరూపించు యాభగవత్స్వగుంపంబును దెల్పు ఎచారజ్ఞాన క్రమంబులైన సుసూక్ష్మ రహస్యగులులయ్యు, ఈనేత్రగోచరంబగు కరచరణౌద్యవయ వాకారవిరాట్ విగ్రహంబున స్థూలకుం

శ్రీతత్త్వార్థ సూక్తాంశపద్యము.

దేవి, సూక్ష్మకుండలి, కారణమండలి, మహాకోటిగా కండక, పరమకుం
డలియును కట్టి పంచకుండలి సమదాయముల విచారించిండునని రూప
రూపాతీత లక్షణముల పేరెంచి, అనిగా — కం॥ కమలభవాండం బె
ల్లను । విమలపుష్పజ్ఞానులెల్ల వీరింకెడయా । విమలంబౌ మనముండగ ।
సుమహాక పిండంబు మిక్కిలి చూడరి వేమా॥ అనియును, గీ॥ పిండంబు
మధ్యమమిది ఆపద్యోత । బ్రహ్మాండ మధ్యను భానుజ్యోతి నాదనిందు
కళల సద్భుతంబగు జ్యోతి । పిశ్వదాభిరామ విసరివేమా॥ అనిచెప్పినవి
ధంబుగాను, శ్లో॥ బిందుమధ్య జగత్సర్వం । బిందువైక్రియాకృతదర్శనం ।
బిందుమధ్యే స్థితంచేవం । బిందుభేదర మవ్యయం॥ బను శ్లోకానుభవరీ
త్యా అభిలాంఠకోటి బ్రహ్మాండములెల్లను మైశిప్పిన బిందుమండలాం
తర్భూతమై అబ్రహ్మరూప మందరిగి యుండుటంబట్టి శ్రీగురు పుంగవు
లన బోధితుండై యీకాయము నందే మర్మజ్ఞాన మనోభావంబులతె
లియ వలయును మరియు నానావిచ్ఛిన్నంబు లైనచతుర్థ శభవనంబు లె
ల్ల ఈమాయా కబళిగ స్థూలశరీరంబు యందిమిడి యుండును నిది సూ
క్ష్మబోధవలన శ్రుతియుక్త్యను భవంబుచే చెప్పిన భక్తపావనా! మ
నోద్వృత్తియించి వినుము.

శ్రుతి॥ దేహేతు పచ్చిసేభాగే । వీణాదండాఖ్య దేహభృత
దీప్తిస్థియార్థం స్యంతం । బ్రహ్మాండతీత కథ్యతే॥
తస్మై తే సుషిరంసూక్ష్మం । బ్రహ్మనాడీతి సూరిభిః
సా క్షాంకం యోగ్యే । సుషుమ్నా సూక్ష్మరూపిణీ॥
సర్వంప్రతిష్ఠితం తస్మై । స్వస్వగంధర్వ తోముఖమ్
తస్యమధ్యగతా సూర్య । సోమాగ్ని పరమేశ్వరాః॥
భూతాలోకాదిశః శ్రేష్ఠ । స్వమద్రాః పర్వతాశ్శిలాః
దీపాశ్చ నిష్పగావేదా । శ్శాస్త్రవిద్యా కళాక్షరాః॥
సర్వమంత్ర పురాణాని । గుణాస్సత్వా యోగివ
భీషం బీజాత్మకాస్తేషాం । క్షేత్రజ్ఞః పాశ్రావాయవః॥

శ్రీ సత్యనాథ ముక్తా కలాపము.

సుషుమాన్వితాంగసం విశ్వం । విశ్వోన్మత్తం ప్రతిష్ఠితం
 అమరావత నానాగే । పూర్వస్యం నిధివర్తతే॥
 అస్మిలోక స్తథాజ్ఞేయ । కృత్యైవోపాత్తిభిః
 యామ్యాసంయమనిశోక్తిః । మనుజాం ప్రసక్తాః॥
 వైదిత్యోహ్యత తాన్వైన్వైవైరుహోక ఆనంద
 విభావత ప్రతీచ్యతే । పృష్టే వాచునిశాపురే॥
 వాయోర్గంధసంతీకర్త । వాగ్దేవలోకప్రతిష్ఠిత
 సౌక్యేభ్యవృత్తిరీమాన్య । సోమలోకస్థుః పితరే॥
 వామనరేఖ పితేయ । దేహమాకర్ష్యతేషు
 వామచక్షుషిదాశానం । నివమసి మనోన్మగ్నం॥

నూర్ధ్వబ్రహ్మ పునీజేయ । బ్రహ్మాండం దేహమాకర్షయే॥

అను శ్రుతి వచనములు ఘోషించు చుండుటంబట్టి పరమ యోగీంద్రు లెల్లయు యిట్టి నిర్మలంబైన విజ్ఞాన రాజమార్గం బెరింగి కృతార్థులైరి. కావున చక్కగా మిక్కిలి చుట్టినలోతొ పరోక్షాను భవంబు లుండుగురుసన్నిధి స్సాంగో పాంగముగ సర్వమువైదిసి ముందుగ రాజదాటలై యొప్పు ముఖ్యపాదనో పాయంబు వైన సాంఖ్యయోగ, తారకయోగ, అమనస-యోగంబును, సర్వోత్తమంబైన మనోయభ్యాస మార్గంబుల నభ్యసించి పిదప క్రమక్రమంబున స్వసంకల్ప రహితంబు గలిగి షడ్భావ వికారములలేక శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములకు విలక్షణంబైన విదేహ కైవల్యంబును భగవదైశ్వరీ స్థితిగాంచు, సంధివలనచలన రహితంబగు, నాది, చిందు, కళాతీత అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మ మై పరిణమించి ప్రకాశించు, నిదియే అమనస- రాజయోగాను భవ మార్గ మనంబడు. తదనంతరంబ,

—* ఉత్తరవాక్య సారాంశము. *

ఓ ఆర్యసంఘమా వినుండు! నానామార్గంబు లొప్పుపరిచ్ఛిన్నంబులైన మతకల్పనలు వారివారి గుణభేదనడకలకు వాటివాటికి సరియె

శ్రీరత్నార్థ ముక్తా లాపము.

ఇందు దుష్టాహిత మొనర్చు ట్టిమార్గం దేవియులేవు. అట్టినుపాదపా
రావారంబును ఖభ్రాతుల నెవరి శేషతమకు బ్రహ్మశ్వము నీడ్చినుట
కై అనగా జన్మరహితుల చేయుటకై అభ్యాసవిచారంబును బ్రహ్మవిద్యలు
మున్ను బుధవ రోజులు చలనరహితమా చానిచూచిచే యధ్యసించి
చిహ్నము సుసూక్ష్మ విషయసూత్రంబుల ఆర్జించిస్వదా తదాత్మవ
లోకనము చేయుచు ఉన్నదిరంతర సమాధినిబొంది జన్మరహితమైరని
దాష్టాత దృష్టాంత వాక్యములచే మీకెల్లరకు దెలిసిం విషయమే గ
దా. ఆప్రకారమే యీజడ ప్రపంచంబు బూటక వేషంబుల మానిలో
క్షమితోటిపాటిగా వర్తించుచు “ కించిద్యోగం భ్రష్టాకారం ” బను
సామెతవందంబున యీఅల్ప సుఖంబులు యొకకల్పపర్యంతంబు యనుభ
వించి నప్పటికిని తుదకు యోగభ్రష్టంబనిపించు కోవడమేగాని ప్రయో
జనం బించుకంతయును లేదని దెలిసి సర్వోత్తమంబగు వేదాంత విచా
రమే త్రికాలములయందును నింపుమనంబుచే అనుష్ఠించినట్లైన మనమే
గ్రము కోరిన భగవదావలోక స్థితియం దైకమశ్యంబు కలిగి తదేకావ
లోక స్థితిచే సర్వకాల సర్వావస్థ సర్వవస్తువుల యందంతటను విడువ
ని పరమార్థజ్ఞానంబు ఉన్నట్టియై శాశ్వతానంద సుఖంబు గలవారమై
యుండుదుమని నాముఖ్యాభి ప్రాయము. వినుము శిష్యోత్తమా,

శ్లో॥ సర్వసర్గాకపరిత్యజ్య మామేకం శరణంవ్రజ|

అహంత్యాం సర్వపాపే భ్యోమోక్ష యిష్టామిమాశుచః॥

ప్రసేపిన శ్లోకానుభవ ప్రకారంబున సకలసర్గార్థకామ మో
క్షములను భ్రాంతిస్వరూపములని భావించివిడచి భ్రాంతి రహితుండ
యైన నన్నురక్షకునిగా నీవునమ్మినాయందే ఐక్యమైతివేని సర్వపాప వి
ముక్తుడవగుదువు దుఃఖపడకుము కావున అచలపరీపూర్ణలయినబ్రహ్మ
వేత్తలు భర్తార్థకామ మోక్షములను కర్మాధీనములని బహువిధములని
చారించి నిష్కళింక బ్రహ్మమై ప్రకాశింతురు.

ఓయి బుద్ధిమంతా! నీవును యిట్టితత్వ ప్రసంగములు చేయునా

శ్రీతత్వార్థముక్తా కలాపము.

రు యేలాటివారైనను యెవ్వరింబున్నను యెట్టిస్థలములయందున్నను .
 ర్తమాన భేదంబుల యోచించక అతిశ్రవణిపాక బుద్ధిమందుడవై త
 త్తుణులై వారిని దర్శించి భగవద్విషయమందే వ్యామోహంబుగల వాడ
 వైయుండినట్లైన నీవు సకలసుఖరహితుండవై శీఘ్రకాలమందే సాక్షా
 త్సాక్షాద్రంబగు విదేహకైవల్యంబు నొందెదవు. ఇందుకుయేలాటిసం
 శయంబులేదు, కాశన సరిక్షించుము.

—* శిష్య వాక్యము. *

ప్రియస్థుడు దురింపరా! తమ్ముల ఆశ్రయించి భక్తుండవై త్వ
 దీగుపాదకమలములు వదలక శుద్ధతత్వ పుంజంబులైయొప్పు మీయమృత
 తుల్యంబులగు వాక్యంబులయందు మానస జ్ఞాపకములనునిచి చేతఁజీర
 విన్నప్పటినుంచి నామితమేరలేని సందేహంబులన్నియుం బాసిపోయె నే
 కృతార్థుండవైతి స్వామీ, శరణు, శరణు. *

శ్రీమత్ప్రీలోకపవిత్రంబై వెలయు శ్రీతత్వార్థముక్తాకలాపంబు
 ను సుప్రసంగమును త్రికాలములనుచూచి చదువుకొను భక్తసంఘము
 లకు సకలార్థసంపదలు చేకూరుటయుంగాక సర్వశుభంబులుం కల్గు
 ట సిద్ధము.

తత్వకీర్తన.

నాధనామక్రియ రాగము- ఏక తాళము.

పల్లవి॥ రాజమార్గమిది వినరా- పరమార్థవిశేషముగనరా॥ అనుప
 ల్లవి॥ రాజరాజగురు రాజయోగసంయోగ యోగ యోగాంగ ప్రణ
 వహిత॥ రాజ॥

చరణములు. అంతరమా రవమునరా- బహువితచిత్ర-శబ్దగన
 రా॥ సంతతమునునా- సంతవిధములా- కాంతపలుకుహృద-యాంతరర్థ
 గమున- వింతగలుగున- త్యంతలోకమం - దంతవెల్లుపుర - కాంతత్రైదు
 గురు- చెంత శేరినే - దాంతకై వ్యముల - పంతములాడుచు - చింతదొ
 లగిచీ - మంతకంటిలో - సంతరిక్షమున - శాంతరూపనా-దాంతమెరిగి
 రట॥ రాజ॥

౧.

చపలములనువిడి వినరా - యిది నైపములేని వహిగనరా॥

శ్రీ త్వాగ్ధ మ క్తా కలాపము.

అపఃప్రవృత్తుల - విపరీతమువిడి - ఉపముచేతగురు - కృపకుపాశు
డై - చక్షు ములగుయా - తపములనువదలి - జపశూన్యములొ - యుప
భరితమునగు - అపరిమిత్రై - యుపదేశముగొని - అపఖన వాంఛల -
భృపముపడచినా - యపరూపమునగు - అపవర్గమునా - యుపరతిసుఖ
ముల దపమింగింటి రాజ॥

౨.

భువి విలక్షణముగనరా - మరి- అవయవ రహితముననరా॥

నవినయముగనా - రవిచంద్రులలో - చిహర వెల్లునీ - పవన మనము
వేలి- కపలచేలంగుత్రి - భువనవిలక్షణ - చవిగని పసువడి - సువివేకము
చే - భవరసాతదధా - రవముమించినీ - రవయవమునుతా - నవలీల
తొగని - అకలోకనముచే - నవలంబించిన - కవిప్రంగవలెల- చవియేరిం
గిరట॥ రాజ॥

౩.

పంచభూత జగమనరా , మన - మెండగల్గు భువిగనరా॥

పంచాక్షరములు - పంచవర్ణములు - పంచకేంకములు - పంచ
స్థానములు - పంచపీటములు - పంచబ్రహ్మములు - పంచముఖములును
పంచశక్తులును - పంచముద్రలును - మించిబూచుతరి - గంచితములువిడి
మంచిగుణాధ్యుడై - బొంచి తావిచా - రించినయనమున - యుంచిమన
ములయ , మెంచియుందురట॥ రాజ॥

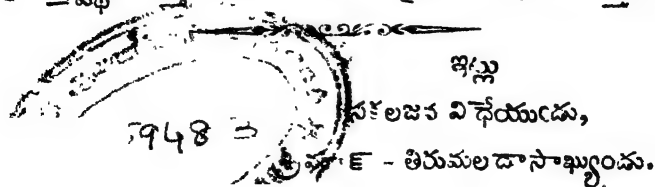
౪.

గురువేంకట గురివినరా , నహి - నెరుగతత్వ మసిగనరా॥

పురహరునెరుగని - గురుధర్మచలము - నిరవెరిగియునీ - ధరసు
విచారము. స్థిరపడి ద్వాదశా - తరము లాంతమున - నిరవధికమునై -
నిరుపద్రవమై - నిరతిశయమునై - నిర్గుణపదమై - నిరువదైదువెలి - నర
యతీతమై - యెరుకావలదై - మరుపురానిదై - తిరుమలాఖ్యుడిల - త
రచి నెరిగనట॥ రాజ॥

౫.

శ్రీ త్వాగ్ధ మ క్తా కలాపము అను సుప్రసంగము, సమాప్తము.

10734

